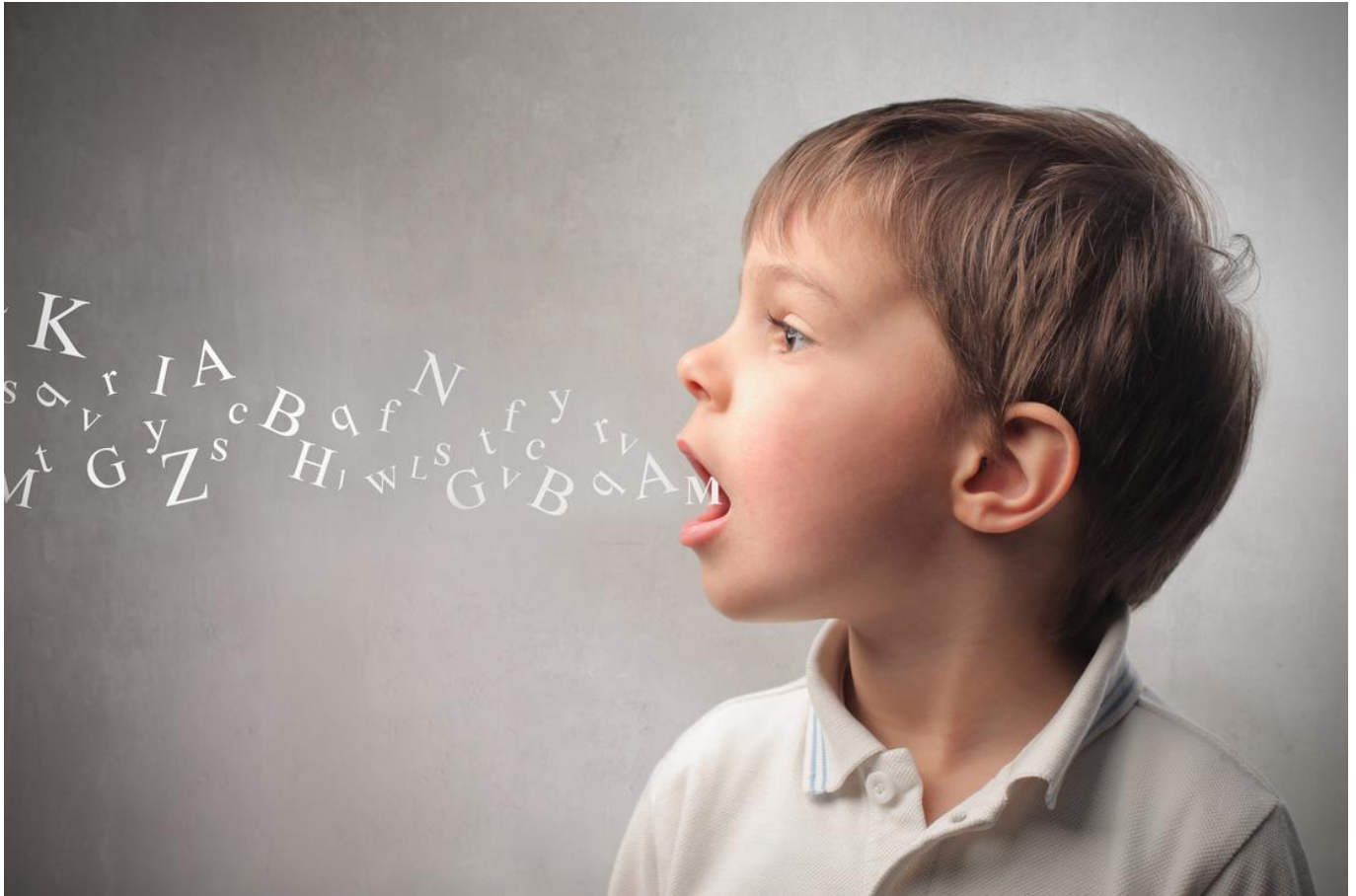
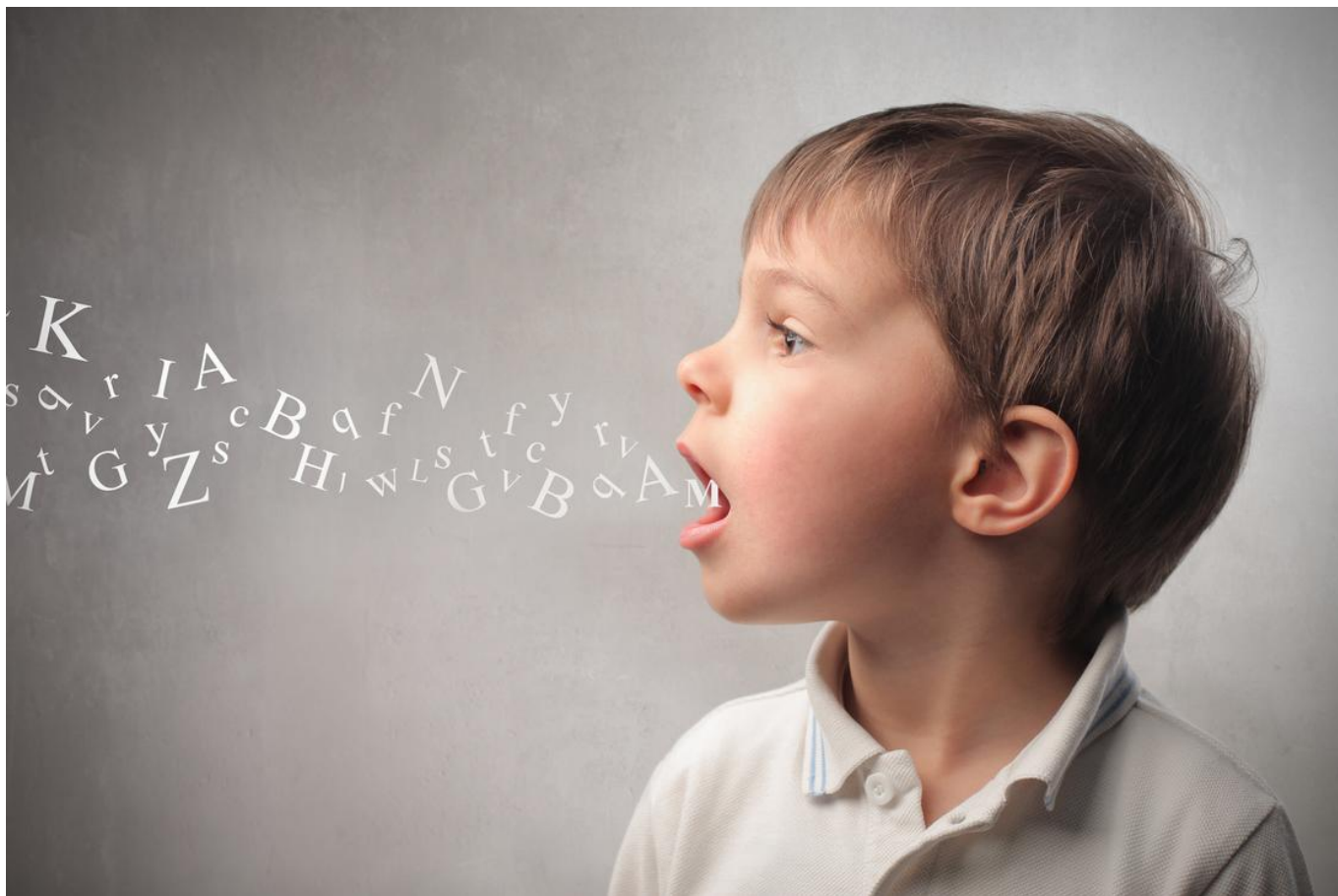

Αναπτυξιακή Γλωσσική Διαταραχή και οι επιπτώσεις της στο σχολικό πλαίσιο. Της Άντρης Τσαγγάρη και Έλενας Θεοδώρου

[Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός](#) / [Εκπαίδευση](#) / [Υγεία και ιατρικά θέματα](#)

Η Αναπτυξιακή Γλωσσική Διαταραχή (ΑΓΔ) αναφέρεται σε μια κατάσταση η οποία επηρεάζει τον τρόπο με τον οποίο τα παιδιά κατανοούν και χρησιμοποιούν τη γλώσσα. Ο όρος αυτός υιοθετήθηκε για να περιγράψει την εμφανής απόκλιση ή καθυστέρηση στην ανάπτυξη των γλωσσικών δεξιοτήτων του παιδιού (Bishop et al., 2017). Καθώς το παιδί δυσκολεύεται να κατανοήσει αλλά και να εκφέρει σωστά τον λόγο, αυξάνεται ο κίνδυνος εμφάνισης μιας σειράς αρνητικών επιπτώσεων σε τομείς όπως η εκπαίδευση, η μελλοντική εργασιακή απασχόληση, η συναισθηματική κατάσταση καθώς και η ανάπτυξη της κοινωνικότητας.

Τα αίτια της διαταραχής είναι πολύ δύσκολο να εντοπιστούν με ακρίβεια, αλλά γενετικοί και νευρολογικοί παράγοντες, οι οποίοι διερευνώνται στην επιστημονική έρευνα, διαφαίνεται να παίζουν σημαντικό ρόλο στην εμφάνιση της διαταραχής. Βέβαια εξακολουθεί να παραμένει ως επικρατέστερη άποψη ότι τα παιδιά αποτυγχάνουν να κατακτήσουν τη γλώσσα χωρίς κάποιο εμφανή λόγο (Krishnan et al., 2021). Στα επηρεασμένα παιδιά η γλωσσική τους ανάπτυξη εντοπίζεται σημαντικά πιο κάτω σε σχέση με το αναμενόμενο για την ηλικία τους επίπεδο. Η εμφάνιση της διαταραχής δεν αποδίδεται σε παράγοντες όπως χαμηλή νοημοσύνη, άλλες εμφανείς νευρολογικές παθήσεις, βλάβη στα αισθητήρια όργανα, γνωστικά ελλείματα ή το περιβάλλον.

Ως αποτέλεσμα η διάγνωση της ΑΓΔ αποτελεί πολύπλοκη διαδικασία κατά την οποία συχνά απαιτείται διεπιστημονική αξιολόγηση. Μέσα από μια σειρά γλωσσικών δοκιμασιών που χορηγούνται από τον ειδικό λογοθεραπευτή αξιολογούνται κατά κύριο λόγο οι γλωσσικές ικανότητες του παιδιού. Ως επέκταση της διαδικασίας αξιολόγησης γίνεται επίσης αξιολόγηση της νοητικής και κινητικής ικανότητας και της συναισθηματικής κατάστασης του παιδιού ούτως ώστε να εντοπιστούν τυχόν παράγοντες αποκλεισμού.

Η συμπτωματολογία της διαταραχής στα πρώτα χρόνια μπορεί να επεκτείνεται

πέρα από την καθυστέρηση στην ανάπτυξη του λόγου και γενικότερα της γλωσσικής εξέλιξης. Λόγω αυτού, εμφανίζονται δυσκολίες στην κατανόηση εντολών, στον κινητικό συντονισμό, στην προσοχή καθώς και στο παιχνίδι σε δημιουργικό ή συμβολικό επίπεδο. (Verhoeven & VanBalkom, 2003).

Όσον αφορά τον λόγο συχνά παρατηρούνται δυσνόητη ομιλία με απλοποιήσεις και αντικαταστάσεις φθόγγων, χρήση απλής δομής προτάσεων, δυσκολίες στη μορφολογία (Kornilov et al., 2015), περιορισμένο λεξιλόγιο (McGregor et al., 2013), λιτός αφηγηματικός λόγος (Andreou & Lemoni 2020; Govindarajan & Paradis, 2019), ανεπαρκής οργάνωση ιδεών (Garraffa et al., 2018) καθώς και δυσκολίες στην κατανόηση παρομοιώσεων και μεταφορών.

Ευρήματα ερευνών δείχνουν επίσης ότι τα παιδιά με Αναπτυξιακή Γλωσσική Διαταραχή έχουν φτωχές μνημονικές δεξιότητες που αφορούν στη βραχυπρόθεσμη/ εργαζόμενη καθώς και στη μακροπρόθεσμη και οπτικοχωρική μνήμη (Jackson et al., 2020). Άλλες πιθανές ενδείξεις που μπορεί να εντοπιστούν στην προσχολική ηλικία και αποτελούν προάγγελο της διαταραχής που αργότερα θα επηρεάσει τη μαθησιακή διαδικασία αποτελούν η δυσκολία στην πλήρη κατάκτηση της φωνολογίας καθώς και η δυσκολία στην επανάληψη ψευδολέξεων (Conti-Ramsden, 2003).

Όλα αυτά επηρεάζουν άμεσα τη σχολική επίδοση των παιδιών καθώς τα γλωσσικά ελλείμματα που εντοπίζονται στον προφορικό λόγο αντανακλούν σε κύριες πτυχές του γραμματισμού. Η ανάπτυξη του γραπτού λόγου και η γραφή (Graham et al., 2020), η ορθογραφία (Joye et al., 2019), η κατάκτηση της ανάγνωσης (Loucas et al., 2016; Snowling et al., 2016), η συγκέντρωση και η οργάνωση της μελέτης είναι κομμάτια του μαθησιακού πλαισίου που βλάπτονται σε μεγάλο βαθμό.

Για τις αλυσιδωτές επιπτώσεις που συντελούν στην εμφάνιση των μαθησιακών δυσκολιών στα παιδιά με ΑΓΔ προτείνεται ότι η δυσκολία που αντιμετωπίζουν στην πρόσληψη των πληροφοριών, εμποδίζει τη σωστή κατηγοριοποίηση τους σε φωνήματα και όπως είναι επόμενο τη διατήρησή τους στη μακρόχρονη μνήμη δημιουργώντας εμπόδια στην αργότερα παραγωγή του λόγου. Ως εκ τούτου κλιμακωτά επηρεάζεται ο ρυθμός και ο βαθμός στον οποίο θα κατακτήσουν τη δεξιότητα της ανάγνωσης και της γραφής (Tallal, 1980 ό.α. στο Mengler et al., 2005).

Όσον αφορά στη δεξιότητα της κατανόησης που συντελεί στην ολοκληρωμένη ανάγνωση ενός κειμένου, έφηβοι διαγνωσμένοι με Αναπτυξιακή Γλωσσική Διαταραχή στα πρώιμα χρόνια εμφανίζουν επίσης σημαντικές δυσκολίες στην κατανόηση του περιεχομένου ενός κειμένου συγκριτικά με τους τυπικά

αναπτυσσόμενους συνομηλικούς τους. Είναι πιθανό ότι ενώ οι τελευταίοι βασίζονται στις πληροφορίες που σχετίζονται με τη σύνταξη των προτάσεων για την εξαγωγή της σημασιολογίας οι έφηβοι με γλωσσική διαταραχή επικεντρώνονται περισσότερο στο νόημα της κάθε λέξης. Πρόδρομος αυτού το φτωχό λεξιλόγιο που είναι απαραίτητο στην κατανόηση και οι δυσκολίες στην αποκωδικοποίηση των λέξεων και τελικά των κειμένων (Palikara et al., 2011)

Εάν δεν υπάρξει υποστήριξη των παιδιών και κυρίως σωστή διάγνωση και έγκαιρη αλλά και επιστημονικά τεκμηριωμένη παρέμβαση, η ακαδημαϊκή πορεία των μαθητών θα υστερεί καθ' όλη τη διάρκεια της μαθησιακής τους ζωής. Ισχυρά είναι επίσης τα ευρήματα ότι νεαροί ενήλικες διαγνωσμένοι με Αναπτυξιακή Γλωσσική Διαταραχή εμφάνισαν φτωχότερα ακαδημαϊκά προσόντα καθώς και μικρότερες πιθανότητες να ολοκληρώσουν πανεπιστημιακές σπουδές (Conti-Ramsden et al. 2018).

Δεδομένου ότι στο σχολείο δεν συμβαίνει μόνο η μαθησιακή διαδικασία μπορούμε να διαπιστώσουμε ότι η δυσκολία που έχουν τα παιδιά στις γλωσσικές δεξιότητες ενδεχομένως να τα οδηγήσει σε κοινωνική απομόνωση, ανώριμη συμπεριφορά ή/ και χαμηλή αυτοεκτίμηση. Εφόσον ο προφορικός λόγος αποτελεί ζωτικής σημασίας για τη δημιουργία φιλικών σχέσεων με τους συνομηλικούς συνεπώς τα παιδιά με Αναπτυξιακή Γλωσσική Διαταραχή υστερούν σημαντικά σε αυτό το κομμάτι. (Van Harmelen et al., 2017)

Αναλυτικότερα, η αδυναμία στην ικανότητα της σωστής επικοινωνίας οδηγεί στην αύξηση του κοινωνικού στρες και στην απομόνωση από δημόσιες συζητήσεις μειώνοντας έτσι ακόμη περισσότερο τις ευκαιρίες για ανάπτυξη σχέσεων μεταξύ αυτών και των συνομηλικών (Wadman et al., 2011). Οι μειωμένες κοινωνικές δεξιότητες ή/ και η χρήση ανεπιθύμητων λύσεων για την επίλυση αντιπαραθέσεων, σε περιπτώσεις όπου η άρχουσα λύση είναι ο διάλογος, αποτελούν συνεπακόλουθο αυτών των χαμένων ευκαιριών (Bakoroulou & Dockrell, 2016).

Αναλύοντας τις επιπτώσεις που έχει η ΑΓΔ στο άτομο, προτείνεται έγκαιρη διάγνωση και θεραπεία. Ένα εξατομικευμένο πρόγραμμα παρέμβασης το οποίο να εστιάζει στις ειδικές δυσκολίες που παρουσιάζει στα διάφορα επίπεδα του λόγου αλλά και στις αιτίες που τις προκαλούν. Η μη έγκαιρη αντιμετώπιση της διαταραχής μπορεί να οδηγήσει αρχικά σε μαθησιακές δυσκολίες και ακολούθως στην ανάπτυξη άλλων συναισθηματικών διαταραχών. Είθισται στα περισσότερα παιδιά να βελτιώνονται οι γλωσσικές δεξιότητες με την εφαρμογή συστηματικής θεραπείας. Υπάρχει όμως και η πιθανότητα να παραμείνουν κάποια επίμονα ελλείμματα τα οποία και αυτά μπορούν να τύχουν διαχείρισης όταν το παιδί εκπαιδεύεται στο να χρησιμοποιεί αντισταθμιστικές τεχνικές.

Για περισσότερες πληροφορίες <https://www.epilogocy.org/to-ergastirio>

(*) Άντρη Τσαγγάρη, Διδακτορική Φοιτήτρια, Τμήμα Επιστημών Αποκατάστασης, ΤΕΠΑΚ

Δρ Έλενα Θεοδώρου, Επίκουρη Καθηγήτρια Λογοθεραπείας, Τμήμα Επιστημών Αποκατάστασης, ΤΕΠΑΚ

Πηγή: bebemou.com